

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72–74, art. 195), cu modificările și completările ulterioare ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 64 se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) În cazurile infracțiunilor prevăzute de art. 16 alin. (2) și (3) condamnatul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 72 ore din momentul stabilirii ei. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.”.

2. La articolul 91:

la alineatul (1) după cuvintele „sunt condamnate” se introduc cuvintele „care au dat dovadă de corectare și reeducare în timpul executării pedepsei și/sau”, cifra „253” se substituie cu cifra „234”, iar sintagma „de îngrijire sau amenajare a penitenciarului și a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai și medico-sanitare de detenție” se substituie cu sintagma „a participat activ la viața socială a penitenciarului” ;

la alineatul (3) textul „propunerii organului care exercită controlul asupra executării pedepsei” se substituie cu textul „demersului instituției care pune în executare pedeapsa, demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia în condițiile prevăzute de art. 266 și 267 ale Codului de executare și numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite”;

alineatul (5) în final se completează cu textul „, fără a se lua în calcul compensarea privilegiată a zilelor de muncă”;

se completează cu alineatele (6¹) și (6²) cu următorul cuprins:

“(6¹) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen nu se aplică condamnatului care anterior a fost liberat condiționat de pedeapsă înainte de termen, cu excepția cazului în care aceasta a avut loc în timpul executării pedepsei condamnatului minor.

(6²) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen nu se aplică condamnatului, care în timpul detenției:

- a) sa automutilat;
- b) a avut cazuri de tentativă de suicid;
- c) a deteriorat bunurile statului;
- d) a încălcat regimul de detenție.

3. Articolul 92:

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

“(1¹) La momentul examinării posibilității liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen, condamnatul trebuie să nu aibă încălcări de regim sau sancțiunile aplicate pentru aceste încălcări să fie stinse, să finalizeze primirea tratamentului de alcoolism sau narcomanie, toxicomanie, să participe la programe probaționale și să dispună de loc de trai sau domiciliu, de careva ocupație care să asigure un venit pentru garantarea unor condiții decente de trai, să prezinte garanții a executării pedepsei nou stabilite.”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă poate fi aplicată numai după ce condamnatul a executat efectiv cel puțin:

- a) 1/3 din termenul de pedeapsă pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă;
- b) jumătate din pedeapsă pentru o infracțiune gravă.

Art. II. – Articolul 471 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 104–110, art. 447), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct. 5), 11) și 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art. 469 alin. (1) se soluționează de către judecătorul de instrucție, după caz, la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Soluționarea chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 1), 2) de către instanța de judecată se va efectua în condițiile prevăzute de articolele 266 și 267 din Codul de executare și numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 7)-9), instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul chestiunii prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 3) și raportul medical respectiv. În ședința de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluționarea chestiunii solicitate.”;

la alineatul (2):

cifrele „1)-7)” se substituie cu cifrele „1), 2), 4)-7)”;

după prima propoziție se completează cu textul „Referitor la chestiunile prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 1) și 2) condamnatul va înainta cererea în instanța de judecată, doar dacă a fost refuzat în condițiile alin. (3) art. 266 din Codul de executare.

Art. III. – Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214–220, art. 704), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Se completează cu articolele 167¹ și 167² cu următorul cuprins:

„Articolul 167¹. Interzicerea supunerii la tortură, tratamente cu cruzime, inumane sau degradante ori la alte rele tratamente

Se interzice supunerea oricărei persoane aflate în executarea unei pedepse la tortură, tratamente cu cruzime, inumane sau degradante ori la alte rele tratamente.

Articolul 167². Interzicerea discriminării în executarea pedepselor

În timpul executării pedepselor este interzisă orice formă de discriminare pe criteriile prevăzute de articolul 3 al prezentului cod, precum și pe motiv de vîrstă, dizabilitate, boală cronică contagioasă și/sau necontagioasă, infecție HIV/SIDA.”.

2. Articolul 169 alineatul (1) lit. e), în final se completează cu cuvintele „și asistenței medicale în conformitate cu legislația în vigoare”.

3. La articolul 174 aliniatul (5) sintagma „oficiile de executare” se substituie cu sintagma „executorii judecătorești”.

4. Articolul 188:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Instanța de judecată transmite hotărîrea privind aplicarea pedepsei și dispoziția de executare organului abilitat cu dreptul de a dispune retragerea gradului militar sau special, a titlului special, a gradului de calificare (clasificare) sau a distincțiilor de stat în a cărui rază teritorială își desfășoară activitatea sau își are domiciliul condamnatul.”;

alineatul (2) se exclude;

la alineatul (3) sintagma „organul de probațiune trimite hotărîrea” se substituie cu sintagma „instanța de judecată trimite hotărîrea și dispoziția de executare”;

la alineatul (4) sintagma „împreună cu hotărîrea judecătorească, organului de probațiune” se substituie cu sintagma „în termen de 5 zile instanței de judecată cu informarea despre executarea hotărîrii acesteia”;

alineatul (5), se exclude;

la alineatul (6) sintagma „Organul de probațiune” se substituie cu sintagma „Organul abilitat cu dreptul de a dispune retragerea gradului militar sau special, a titlului special, a gradului de calificare (clasificare) sau a distincțiilor de stat”.

5. Articolul 190:

se completează cu alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) Persoana condamnată la muncă neremunerată în folosul comunității semnează în instanța de judecată un angajament prin care se obligă să se prezinte în termen de 5 zile din momentul rămînerii

definitive a hotărîrii instanței de judecată la organul de probațiune în a cărui rază teritorială își are domiciliul sau, după caz, la comandantul unității militare.”;

alineatul (5), în final se completează cu textul „, iar în cazul condamnatului care nu este antrenat în activități de bază sau de studii, la solicitarea sau acordul acestuia, pînă la 8 ore pe zi, dar nu mai mult de 12 ore pe zi”.

6. Articolul 194 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Dacă persoana condamnată și/sau militarul condamnat la munca neremunerată în folosul comunității nu s-a prezentat pentru a fi luat la evidență sau a părăsit domiciliul și locul aflării lui nu este cunoscut de către organul de probațiune sau, după caz, de către comandamentul militar, căutarea lui se dispune și se efectuează în condițiile prevăzute de art. 263 al prezentului cod.”.

7. Articolul 195 alineatul (1) în final se completează cu cuvintele „și ale regulamentului de ordine interioară a penitenciarului.”.

8. Articolul 196:

alineatul (2) în final se completează cu propoziția cu următorul cuprins:

„La stabilirea penitenciarului se va avea în vedere ca penitenciarul să fie situat, pe cît e posibil, mai aproape de localitatea de domiciliu sau reședință sau altă localitate solicitată în scris de condamnat.”.

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul în care, condamnatul a solicitat stabilirea penitenciarului, altul decît cel situat, pe cît e posibil, mai aproape de localitatea de domiciliu sau reședință, se întocmește un proces-verbal, care se anexează la dosarul personal al condamnatului.”.

9. Articolul 198:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărească în izolatoarele de urmărire penală pot fi lăsate, cu acordul lor scris și la decizia șefului izolatorului de urmărire penală, persoanele condamnate, cărora li s-a stabilit executarea pedepsei într-un penitenciar de tip semiînchis, iar în cazuri excepționale, persoanele condamnate pentru prima dată la pedeapsa închisorii pe un termen de pînă la 7 ani, cărora li s-a stabilit executarea pedepsei într-un penitenciar de tip închis. Condamnații lăsați în izolatorul de urmărire penală execută pedeapsa în condițiile prevăzute pentru regimul comun, după caz, al penitenciarului de tip semiînchis sau închis.”.

la alineatul (2):

cuvintele „sau de o altă persoană” se exclud;

după cuvintele „în baza” se completează cu cuvintele „mandatului de arest și/sau încheierii privind aplicarea sau, după caz, prelungirea măsurii preventive sub formă de arest”.

10. Articolul 199 va avea următorul cuprins:

„Articolul 199. Transferarea și escortarea persoanelor condamnate

(1) Transferarea persoanelor condamnate dintr-un penitenciar în altul de același tip, ca urmare a schimbării regimului de deținere în penitenciare sau pentru alte motive întemeiate, se dispune, la demersul administrației penitenciarului sau, din oficiu, de către directorul general al Departamentului Instituțiilor Penitenciare.

(2) La transferarea condamnatului se iau în considerare caracterizările personalității condamnatului cuprinse în dosarul personal, inclusiv privind participarea lui la programele de studii și socioeducative și se va avea în vedere ca acesta să fie situat, pe cît e posibil, mai aproape de localitatea de domiciliu sau altă localitate indicată de persoana condamnată.

(3) Transferarea persoanelor condamnate într-un penitenciar de un tip mai sever sau izolator de urmărire penală, în alte cazuri decît cele prevăzute de art. 198 alin. (2) al prezentului cod, dacă este necesară efectuării actelor procedurale cu privire la o infracțiune săvîrșită de o altă persoană decît condamnatul sau este necesar pentru participarea condamnatului în instanțele de judecată la examinarea cauzelor civile, se dispune, la solicitarea instanței de judecată sau organului de urmărire penală, de șeful penitenciarului și doar cu acordul condamnatului exprimat în acest sens.

(4) Este interzisă transferarea pentru o perioadă mai mare de 5 zile a minorilor condamnați, în alte penitenciare decît cele pentru minori, în cazul în care în aceste penitenciare nu sînt amenajate sectoare distincte de detenție cu asigurarea condițiilor penitenciarului pentru minori. Aceste dispoziții nu se aplică în cazul transferului în spitalele-penitenciare.

(5) Trimiterea condamnaților la locul executării pedepsei și transferarea lor într-un alt penitenciar au loc sub escortă, cu respectarea regulilor de deținere separată a femeilor de bărbați, a minorilor de adulți,

condamnaților la pedeapsa detențiunii pe viață de alte categorii de deținuți. Condamnații bolnavi de tuberculoză în formă activă sau care nu au urmat tratamentul complet al bolilor venerice ori cei care suferă de dereglări psihice, ce nu exclud răspunderea penală, vor fi escortați separat de condamnații sănătoși, iar după necesitate, conform raportului medicului, vor fi însoțiți de lucrători medicali.

(6) Transferarea și escortarea condamnaților se face din contul statului, în modul și în condițiile stabilite de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați, cu excepția cazului când transferul sau escortarea se solicită de către condamnat în alte cazuri decât cele prevăzute de competențele sistemului penitenciar.

(7) Sumele stabilite și avansate de Departamentul instituțiilor penitenciare în condițiile în care transferul dintr-un penitenciar în altul se efectuează la cererea condamnatului, în condițiile alin. (7) se rețin din suma de bani consemnată pe contul de peculiu al condamnatului.

(8) La transferare, persoanele condamnate sînt însoțite de dosarele personale, obiectele de valoare, alimente și bunuri care pot fi primite și păstrate de către acestea și de un bagaj de mîină, în cantitățile care sînt asigurate condiții adecvate de aerisire și iluminare în timpul transportării. Bunurile rămase în custodia locului de deținere se ridică de rudele sau altă persoană indicată de către condamnat ori de către condamnat după eliberarea sa din detenție.

(9) Decizia privind transferarea sa dintr-un penitenciar în altul de același tip, poate fi contestată de către condamnat în modul prevăzut în art.473 din Codul de procedură penală, cu excepția cazului în care transferul a fost dispus în condițiile art. 225 al prezentului cod”.

(10) După transferare, condamnatului i se permite să comunice familiei, avocatului sau altei persoane locul unde este transferat. Comunicarea se face în scris sau telefonic, în mod gratuit și se consemnează într-un proces verbal.”

11. Articolul 200 alineatul (4), la final se completează cu textul „ și se consemnează într-un proces-verbal.”.

12. La articolul 201 alineatul (4) după cuvîntul „acordul” se completează cu cuvintele „scris al”.

13. Articolul 202:

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu alineatele (2) și (3) cu următorul cuprins:

„(2) Departamentul Instituțiilor Penitenciare, în exercitarea atribuțiilor sale, poate crea și utiliza, în condițiile legii, aplicații informaționale automatizate de gestiune a datelor referitoare la evidența electronică a condamnaților, realizarea scopului pedepsei, precum și a datelor referitoare la activități conexe și auxiliare acesteia.

(3) Departamentul Instituțiilor Penitenciare adoptă măsurile tehnice și organizatorice necesare protejării datelor cu caracter personal ale persoanelor private de libertate împotriva oricărui distrugerii, pierderi, modificări, dezvăluiri sau acces neautorizat.”.

14. Articolul 204:

alineatul (2), se exclude;

la alineatul (7) după cuvintele „administrația penitenciarului” se completează cu cuvintele „ , imediat, dar nu mai tîrziu de 24 de ore.”.

15. Articolul 206 alineatul (3) în final se completează cu propoziția cu următorul cuprins:
„Măsurile respective vor fi menținute atît timp cît o cere scopul acestora.”.

16. Articolul 208 se completează cu alineatul (6), cu următorul cuprins:

„(6) Condamnatului i se interzice accesul la rețeaua Internet.”.

17. Articolul 210:

la alineatul (2) ultima propoziție va avea următorul cuprins: „Administrația locului de deținere asigură expedierea sau transmiterea corespondenței destinatarului în decurs de 24 ore de la depunerea sau primirea ei.”;

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) În scopul prevenirii introducerii în penitenciar, prin intermediul corespondenței, a drogurilor, substanțelor toxice, explozibililor sau a altor obiecte a căror deținere, conform Statutului executării pedepsei de către condamnați, este interzisă, corespondența se deschide de către condamnat în prezența reprezentantului instituției penitenciare, fără a fi citite.”;

alineatul (3) în final se completează cu cuvintele „în condițiile prevăzute de Codul de procedură penală”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Condamnatul are dreptul la o convorbire telefonică săptămânal, cu o durată de 20 minute, cu soțul, cu o rudă sau cu o altă persoană la alegerea lui.”.

18. Articolul 211:

la alineatul (1) cuvintele „pachete cu provizii, colete și banderole în număr nelimitat” se substituie cu cuvintele „un pachet cu provizii, colet sau banderolă săptămânal”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Coletele, pachetele cu provizii și banderolele se supun controlului specific în prezența persoanelor care le-au adus și se transmit condamnatului contra semnătură”;

se completează cu alineatele (2¹), (2²) și (2³) cu următorul cuprins:

„(2¹) Coletele primite de către condamnat prin intermediul serviciilor poștale, se deschid de către reprezentantul instituției penitenciare și se supun controlului specific în prezența condamnatului.

(2²) Primirea coletelor, pachetelor cu provizii și a banderolelor se efectuează în conformitate cu exigențele sanitar-igienice în vigoare. Recepționarea coletelor, pachetelor cu provizii și a banderolelor poate fi interzisă temporar, când acest lucru este necesar din cauza periclitării securității sau ordinii instituției.

(2³) Dacă la efectuarea controlului specific a coletelor, pachetelor cu provizii și a banderolelor vor apărea dubii sau incertitudini, referitoare la încălcarea normelor sanitar-igienice, se va solicita examinarea conținutului coletelor, pachetelor cu provizii și a banderolelor și de către personalul medical. În cazul în care, se confirmă încălcarea normelor sanitar-igienice a bunurilor din conținutul coletelor, pachetelor cu provizii și a banderolelor, acestea vor fi ridicate și distruse în prezența reprezentantului instituției penitenciare, personalului medical și a condamnatului ”.

19. Articolul 213:

alineatele (2), (3) și (4) vor avea următorul cuprins:

„(2) Întrevederile de scurtă durată cu soțul, rudele pînă la gradul al IV-lea inclusiv, iar în cazuri excepționale, cu aprobarea scrisă a șefului instituției penitenciare, cu o altă persoană indicată de condamnat, se acordă pe o durată de 1-4 ore. Aceste întrevederi se desfășoară în spații special amenajate, sub supravegherea vizuală sau prin intermediul sistemelor video de către reprezentanții administrației instituției penitenciare.

(3) Întrevederile de lungă durată cu soțul, părinții, copiii, înfietorii, copiii înfiați, frații și surorile, bunicii și nepoții lor, iar în cazuri excepționale, cu aprobarea scrisă a șefului instituției penitenciare, cu o altă persoană indicată de condamnat, se acordă pe o durată de la 4 ore la 2 zile. Condamnatul achită cheltuielile suportate de către instituția penitenciară în legătură cu întrevederea de lungă durată.

(4) Condamnatul are dreptul la o întrevedere de scurtă durată pe lună și la o întrevedere de lungă durată pe trimestru. Întrevederi de lungă durată nu se acordă condamnatului aflat în regim inițial în privința căruia a fost aplicată sancțiunea izolării disciplinare.”;

se completează cu alineatul (4¹), cu următorul cuprins:

„(4¹) Șeful penitenciarului poate aproba întrevederi între persoane condamnate, în condițiile stabilite de prezentul articol, în cazul în care condamnații se află în aceeași instituție penitenciară și dacă între ei există o relație de căsătorie, dovedită prin copie legalizată a certificatului de căsătorie, care a existat anterior începutului termenului de executare a pedepsei.”;

la alineatul (5) cuvintele „cu persoanele care au dreptul de a acorda asistență juridică, cu mediatorul” se substituie cu cuvintele „cu mediatorul în procesul de mediere în cauzele penale”;

la alineatul (6) cuvintele „Condamnatului bolnav de tuberculoză în formă activă nu i” se substituie cu cuvintele „Condamnatului bolnav de tuberculoză în formă contagioasă sau cu boli somatice internați în spitalul penitenciarului nu i”.

20. La articolul 215 după cuvîntul „minor,” se completează cu cuvintele „femeilor gravide și mamelor care au cu ele copii, precum și condamnatului bolnav de tuberculoză”.

21. Articolul 216:

la alineatul (1) după cuvîntul „pozitiv” se completează cu cuvintele „și conform recomandărilor psihologului poate beneficia de acest drept”;

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Condamnații indicați la alineatul (1) al prezentului articol pot beneficia de dreptul de a se deplasa fără escortă sau însoțire în instituțiile de învățămînt superior sau mediu de specialitate, pentru participare la sesiune.”;

la alineatul (3) cuvintele „condamnatului care se află în penitenciarul respectiv mai puțin de 6 luni”, se exclud.

22. Articolul 217:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Condamnatul, care execută pedeapsa închisorii în regim comun sau de resocializare sau care este lăsat să efectueze lucrări de deservire gospodărească în izolatorul de urmărire penală, dacă este caracterizat pozitiv și conform recomandărilor psihologului poate beneficia de acest drept, cu aprobarea scrisă a șefului instituției penitenciare îi poate fi acordată, în decursul anului, cel puțin o deplasare de scurtă durată de până la 5 zile, în afară penitenciarului pentru vizitarea familiei, rudelor, tutorelui sau curatorului, după caz”;

alineatul (4) se exclude;

alineatul (10) cuvântul „activă” se substituie cu cuvântul „contagioasă”.

23. La articolul 218, în denumire și în textul articolului, cuvintele „serviciul de probațiune penitenciară și”, se exclud.

24. La articolul 219:

la alineatul (2) prima propoziție în final se completează cu cuvintele „iar în privința condamnaților la detențiune pe viață: inițial, comun și înlesnit.”.

alineatele (5), (6) și (7), se exclud.

25. Articolul 221 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) În scopul asigurării ordinii și siguranței interioare, prevenirii și curmării încălcărilor de regim în instituțiile penitenciare pot fi instalate sisteme de bruiaj, în condițiile legii.”.

26. Se completează cu articolele 221¹ și 221² cu următorul cuprins:

„Articolul 221¹. Percheziția condamnaților

(1) Pentru prevenirea unor evenimente deosebite, a situațiilor de risc, precum și pentru ridicarea obiectelor interzise, persoanele condamnate sînt supuse percheziției.

(2) Percheziția este acțiunea prin care se realizează un control amănunțit asupra persoanelor condamnate, echipamentului, bagajelor, camerelor de deținere și tuturor locurilor unde acestea au acces.

(3) În timpul perchezițiilor condamnatul este obligat să predea benevol obiectele, substanțele interzise, să se dezbrace, să scoată lucrurile din genți, sacoșe, rucsacuri, saci și alte lucruri pe care le au asupra lor și să le prezinte persoanelor care efectuează percheziția.

(4) Percheziția corporală se efectuează de către persoane de același sex cu condamnații percheziționați și în condiții care să nu lezeze demnitatea persoanelor condamnate.

(5) În cadrul percheziției corporale amănunțite asupra persoanei condamnate se interzice urmărirea descoperirii obiectelor interzise prin efectuarea de exerciții fizice. Percheziția corporală amănunțită se desfășoară cu respectarea dreptului persoanei percheziționate la viața intimă.

(6) Perchezițiile asupra cavităților corporale ale persoanelor private de libertate pot fi realizate numai de către personalul medical.

(7) Percheziționarea bagajelor și a bunurilor personale se face în prezența persoanei în cauză sau a altui condamnat, atunci cînd aceasta nu este prezentă.

(8) Obiectele interzise și sumele de bani care nu au dreptul de a avea asupra lor, găsite asupra condamnaților la efectuarea percheziției, se confiscă. Bunurile confiscate se valorifica sau se distrug potrivit legii, iar sumele de bani se fac venit la bugetul de stat. Procedura de valorificare și de distrugere a bunurilor confiscate se stabilește prin Statutul de executare a pedepsei de către condamnat.

(9) Felurile, modalitățile de efectuare, asigurarea tehnico-materială necesară efectuării percheziției, precum și documentele ce se întocmesc cu acest prilej se stabilesc prin Regulament, aprobat prin ordinul Ministrului justiției și prevăzut la art. 223¹ alin. (2) din prezentul cod.

Articol 221². Controlul de specialitate la intrare în locul de deținere

(1) Persoanele și bagajele aflate asupra acestora, precum și mijloace de transport care au acces în penitenciar sînt supuse controlului de specialitate.

(2) Administrația instituțiilor are dreptul să efectueze controlul de specialitate a persoanelor care intră sau ies din penitenciar și obiectele de producere, cu excepția persoanelor menționate la alineatul (1) al articolului 181 din prezentul cod, cărora li se propune să depună spre păstrare bunurile interzise în penitenciar aflate asupra lor.

(3) Controlul de specialitate cuprinde toate activitățile desfășurate de personalul penitenciarului pentru stabilirea calității persoanelor care au acces în locurile de deținere, precum și pentru depistarea, ridicarea bunurilor și obiectelor interzise care se afla în posesia, folosința sau păstrarea condamnaților, și se realizează prin observare, palpate, control corporal sau utilizarea unor echipamente tehnice de detectare.

(4) Înainte de efectuarea controlului, persoanele vizitatoare sînt informate, prin afișare în locuri accesibile acestora, cu privire la bunurile și obiectele a căror păstrare în instituția penitenciară este interzisă și despre obligația de a le depune la postul de control.

(5) Bunurile și obiectele interzise, nedeclarate și descoperite cu prilejul controlului de specialitate asupra persoanelor vizitatoare, se ridică și se sigilează, întocmindu-se un proces-verbal în acest sens, fiind anunțate de îndată organele competente.”.

27. La articolul 222 în denumire și în textul articolelor, cuvîntul „operativă” se substituie cu cuvîntul „specială”;

28. Articolul 223

se completează cu alineatele (3) și (4) cu următorul cuprins:

„(3) În cazul acțiunilor speciale, temeinic justificate, desfășurate în instituțiile penitenciare, în legătură cu interesele operative și/sau de siguranță, identitatea persoanelor antrenate poate fi ascunsă, fapt care se consemnează într-un registru. În acest caz, pe uniformă este evidențiat un număr care să permită identificarea colaboratorului.

(4) În cazul aplicării față de condamnați a forței fizice, mijloacelor speciale și/sau a armei de foc condamnatul obligatoriu va fi supus examinării medicale, cu întocmirea actelor corespunzătoare.”.

29. Se completează cu articolul 223¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 223¹. Siguranța penitenciarelor

(1) Siguranța penitenciarelor se referă la totalitatea activităților desfășurate de administrația penitenciarului în scopul impunerii unor restricții în ceea ce privește libertatea de mișcare a condamnaților, astfel încît să fie împiedicată sustragerea lor de la executarea pedepselor, precum și pentru protejarea vieții, integrității corporale și sănătății acestora, a personalului locului de deținere și a oricăror altor persoane.

(2) Măsurile necesare pentru siguranța penitenciarelor se stabilesc prin Regulament aprobat prin ordinul ministrului justiției.”.

30. Articolul 225 va avea următorul cuprins:

„Articolul 225. Cazarea persoanelor condamnate

(1) Departamentul Instituțiilor Penitenciare întreprinde toate măsurile necesare pentru creșterea numărului spațiilor de cazare individuală.

(2) Reamenajarea spațiilor de deținere existente și construirea spațiilor de deținere noi se face cu respectarea prevederilor legislației naționale și internaționale în domeniu.

(3) Persoanele condamnate sînt cazate individual sau în comun.

(4) Camerele de cazare și celelalte încăperi destinate persoanelor condamnate dispun de iluminat natural și de instalațiile necesare asigurării iluminatului artificial corespunzător.

(5) Normele minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor condamnate se stabilesc prin ordin al ministrului justiției cu respectarea drepturilor condamnaților stabilite de legislația națională și internațională în domeniu.

(6) Condițiile de cazare în penitenciare-spital trebuie să respecte normele sanitare stabilite de Ministerul Sănătății.

(7) În cazul în care capacitatea legală de cazare a penitenciarului este depășită, șeful instituției are obligația de a informa directorul general al Departamentului Instituțiilor Penitenciare în vederea transferării persoanelor condamnate în alte penitenciare. Directorul general al Departamentului Instituțiilor Penitenciare stabilește dacă transferul se impune, cu precizarea penitenciarelor în care se transferă persoanele condamnate.”.

31. La articolul 227 alineatul (2) după cuvîntul „anotimp” se completează cu cuvintele „și nici mijloace financiare suficiente”.

32. La articolul 228 alineatul (1) propoziția a doua va avea următorul cuprins:

„Administrația instituției penitenciare asigură condiții adecvate pentru prepararea, distribuirea și servirea hranei potrivit normelor de igienă a alimentației, în funcție de vîrstă, starea de sănătate, natura muncii prestate, cu respectarea convingerilor religioase asumate de către persoana condamnată printr-o

declarație pe proprie răspundere. Condamnaților după consultarea specialiștilor în nutriție, li se asigură de 3 ori pe zi hrană caldă, cu respectarea normelor minime, din contul mijloacelor bugetului de stat, stabilite de Guvern.”.

33. Articolul 229:

alineatul (1) în final se completează cu textul cu următorul cuprins:

„În caz de refuz de a prezenta o declarație, acest fapt se consemnează într-un proces-verbal.”;
la alineatul (2) după cuvântul „Declarațiile” se completează cu cuvintele „și procesul-verbal”.

34. Articolul 230:

alineatele (2) și (3) vor avea următorul cuprins:

„(2) Condamnații beneficiază în mod gratuit de asistență medicală și de medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, în conformitate cu legislația în vigoare.

(3) Acordarea asistenței medicale gratuite se efectuează în unitatea medicală a instituției penitenciare după înscrierea prealabilă și conform unui grafic aprobat de șeful penitenciarului, cu excepția cazurilor de urgență.”

35. Articolul 231 alineatul (3) se completează în final cu cuvintele „din raza amplasării penitenciarului”.

36. Articolul 232:

alineatul (1) va avea cu următorul cuprins:

„(1) Examenul medical al condamnatului se efectuează la primirea în penitenciar și, în timpul executării pedepsei, la solicitare și în mod periodic, însă nu mai rar de o dată la 6 luni, precum și la eliberarea din locurile de detenție. Examenul medical se efectuează în condiții de confidențialitate și intimitate, cu excepția cazurilor în care medicul, pentru motive de siguranță și securitate, solicită prezența altor reprezentanți ai administrației penitenciarului, fapt care va fi consemnat în modul corespunzător.”;

la alineatul (2) după cuvintele „La sosirea în penitenciar,” se completează cu cuvintele „persoana condamnată în termen de până la 24 de ore este examinată în vederea constatării existenței leziunilor corporale sau altor urme de violență.”

la alineatul (3) prima propoziție avea următorul cuprins:

„În cazul în care se constată urme de violență tratamente cu cruzime, inumane sau degradante ori la alte rele tratamente, sau persoana condamnată acuză violență, medicul care efectuează examenul medical are obligația de a consemna în fișa medicală cele constatate și declarațiile persoanei condamnate în legătură cu acestea sau cu orice altă agresiune și de a anunța imediat șeful instituției penitenciare, care sesizează procurorul în termen de 24 de ore.”;

la alineatul (4) după cuvântul „psihiatrică” se completează cu cuvântul „, ginecologică”;

la alineatul (6) cuvintele „poate fi” se substituie cu cuvântul „este”.

37. La articolul 234 alineatul (3) cuvintele „poate fi antrenat la” se substituie cu cuvintele „este obligat să execute”;

38. Articolul 235 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Condamnatul poate fi eliberat de la muncă, în cazul dacă acesta nu îndeplinește volumul de muncă încredințat, a încălcat disciplina de muncă sau dacă se constată că munca prezintă pericol pentru condamnat ori periclitează securitatea și ordinea interioară a penitenciarului. Încadrarea în muncă și eliberarea de la muncă a condamnatului se efectuează în condițiile prezentului cod și Statutului executării pedepsei de către condamnați.”

39. Se completează cu articolul 236¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 236¹. Recuperarea pagubelor

(1) Persoanele aflate în executarea pedepselor privative de libertate răspund pentru prejudiciile cauzate din vina lor la locul de detenție sau la locul de muncă din penitenciar, precum și pentru cheltuielile aferente suportate de instituțiile penitenciare în legătură cu acordarea asistenței medicale ca urmare a automutilării sau în caz de simulare conștientă a bolilor, stabilită și confirmată de instituțiile medico-sanitare publice ale Ministerului Sănătății.

(2) Prejudiciul cauzat la locul de detenție se recuperează în baza ordinului de imputare emis de către șeful penitenciarului. Ordinul de imputare constituie document executoriu.

(3) Împotriva ordinului de imputare persoana condamnată poate face contestație în termen de 30 de zile de la data primirii sau de la data când a luat cunoștință de acesta, la judecătoria în circumscripția căreia este situat penitenciarul.

(4) Sumele încasate în restituirea pagubelor se virează în bugetul penitenciarului și se utilizează în scopul recuperării bunului deteriorat și cheltuielilor suportate.

(5) Persoanele condamnate nu răspund pentru pagubele provocate de uzul normal al bunurilor încredințate spre folosință sau pentru cele provenite din riscul normal al muncii.”.

40. Articolul 238 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Compensarea privilegiată a zilelor de muncă nu se aplică în cazul condamnaților la detențiune pe viață.”.

41. Articolul 240:

se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) Condamnații la detențiune pe viață care nu sunt antrenați în învățământul secundar general le sunt create condiții pentru autoinstruire, care nu contravin ordinii și condițiilor executării pedepsei.”;

se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Obținerea și finanțarea de către condamnați a învățământului general secundar se ia considerație la stabilirea nivelului de corijare.”.

42. Articolul 241 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Condamnații la detențiune pe viață, care nu au dorit să obțină studii generale secundare obțin instruirea profesională nemijlocit la locurile de muncă unde aceștea pot fi antrenați.”.

43. Articolul 242 va avea următorul cuprins:

„Articolul 242. Educația condamnaților

(1) În instituțiile penitenciare munca educativă cu condamnații este direcționată spre familiarizarea lor cu valorile social-umane, respectarea legii, dezvoltarea deprinderilor social-utile, ridicarea conștiinței și nivelului lor cultural.

(2) Pentru realizarea procesului de educație și tratament aplicat condamnaților, administrația penitenciarului:

a) aplică programe de formare ce vizează dezvoltarea personalității condamnatului, formarea deprinderilor și oferirea cunoștințelor ce îi va permite să se reintegreze în societate;

b) implementează programe psihosociale care vor condiționa schimbarea comportamentală pentru îmbunătățirea capacităților condamnaților și abordarea problemelor specifice care ar fi putut să influențeze comportamentul delinvent;

c) desfășoară activități culturale și sportive pentru întărirea comportamentului prosociale;

d) acordă asistență psihologică în scopul reabilitării psihosociale și reintegrării în societate a condamnaților

e) acordă asistență socială condamnaților în rezolvarea problemelor legate de situația lor socială sau viața personală;

f) asigură desfășurarea activităților cu caracter religios;

g) desfășoară și alte activități necesare în scopul reintegrării sociale a condamnaților.

(3) Procesul educațional a condamnaților se desfășoară ținându-se cont de particularitățile individuale ale persoanei condamnatului, în urma evaluării complexe și prognozării comportamentului, utilizându-se forme individuale sau în grup în baza metodelor psihopedagogice.

(4) Procesul de educație se efectuează diferențiat, întocmindu-se un plan individualizat de intervenție educativă.

(5) Pentru organizarea muncii educative cu condamnații, administrația penitenciarului, cu concursul autorităților publice și asociațiilor obștești interesate, creează baza tehnico-materială respectivă.

44. Denumirea secțiunii a 5-a a capitolului XXII va avea următorul cuprins:

„Obligațiile specifice și interdicțiile condamnaților. Măsurile de stimulare și sancțiunile disciplinare aplicate condamnaților”.

45. Secțiunea a 5-a a capitolului XXII se completează cu articolele 242¹ și 242² cu următorul cuprins:

„Articolul 242¹. Obligațiile specifice ale condamnaților

Condamnatul este obligat:

1) să îndeplinească necondiționat cerințele legitime ale personalului penitenciar;

- 2) să se supună percheziției la intrare/ieșire din penitenciar, precum și pe parcursul detenției, ori de câte ori este necesar;
- 3) să respecte regulile stabilite de administrația penitenciarului pe perioada cât au permisiunea la deplasare fără escortă sau însoțire în afara penitenciarului sau în cazul deplasării de scurtă durată în afara penitenciarului;
- 4) să se abțină de la acțiuni sau activități care ar crea dificultăți la îndeplinirea obligațiilor de serviciu ale personalului penitenciar sau altor persoane;
- 5) să respecte regulile sanitaro-igienice, regulile de igienă individuală și colectivă în camera de deținere și în alte spații comune sau unde prestează munca, precum și indicațiile medicului;
- 6) să efectueze examinarea medicală în scopul depistării maladiilor infecțioase și a tuberculozei, precum și prescripțiile medicului pentru tratamentul acestor maladii, iar la solicitarea personalului penitenciar - pentru depistarea faptelor de întrebuințare a băuturilor alcoolice, substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor și substanțelor toxice;
- 7) să întrețină în mod corespunzător bunurile puse la dispoziție de administrația penitenciarului și bunurile din dotarea unităților unde prestează munca;
- 8) să respecte programul zilnic;
- 9) să respecte repartizarea pe camerele de deținere și să nu schimbe fără permisiunea administrației locurile de dormit;
- 10) să manifeste o atitudine cuviincioasă față de orice persoană cu care intră în contact;
- 11) să aibă o ținută decentă, curată și îngrijită;
- 12) să mențină permanent curățenia în încăperile de detenție și de serviciu, la locurile de muncă, după deșteptare să-și aranjeze paturile conform modelului stabilit și să facă pe rînd curățenie în celule;
- 13) să îndeplinească în bune condiții activitățile la care participă;
- 14) să declare, conform realității, nivelul de instruire școlară sau pregătire profesională;
- 15) să respecte orice altă obligație care rezultă din prezentul cod, din Statutul executării pedepsei de către condamnați, din alte acte normative, ordinele emise în temeiul prezentului cod și din regulamentul de ordine interioară al penitenciarului.

Articolul 242². Interdicțiile condamnaților

Condamnaților le este interzis:

- 1) aplicarea sau încercarea de aplicare de acte de violență asupra personalului, persoanelor care execută misiuni în penitenciar sau care se află în vizită, asupra celorlalte persoane condamnate, precum și asupra oricăror alte persoane;
- 2) organizarea, sprijinirea, îndemnarea sau participarea la revolte, răzvrătiri, acte de nesupunere pasive sau active, alte acțiuni violente sau acte de nesupunere, în grup, de natură să pericliteze ordinea, disciplina și siguranța penitenciarului;
- 3) inițierea sau participarea la acte de sustragere de la executarea pedepselor privative de libertate;
- 4) introducerea în penitenciar, orice act de circulație sau consum de substanțe narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor, precursorilor, precum și a băuturilor alcoolice ori substanțelor toxice sau ingerarea de medicamente fără prescripție medicală, de natură să creeze tulburări de comportament;
- 5) introducerea în penitenciar, procurarea, confecționarea, deținerea, schimbul, primirea, utilizarea sau transmiterea de arme, materiale explozive, obiecte și substanțe care pun în pericol siguranța penitenciarului, misiunilor sau a persoanelor, bani, medicamente, telefoane mobile, accesorii, piese și părți componente ale telefoanelor mobile, bunuri sau alte valori în alte condiții decât cele admise;
- 6) abonarea, primirea, procurarea, introducerea în penitenciar, păstrarea sau răspîndirea de ediții, vizionarea de emisiuni televizate și filme, audierea programelor radio care propagă războiul, intoleranța etnică, națională, rasială sau religioasă, cultul violenței și cruzimii, precum și cu caracter pornografic;
- 7) sustragerea în orice mod de la executarea unei sancțiuni disciplinare;
- 8) automutilarea în orice mod și prin orice mijloace ori simularea conștientă a bolilor, care a fost stabilită și confirmată de instituțiile medico-sanitare publice ale Ministerului Sănătății;
- 9) instigarea altor persoane condamnate la săvîrșirea de abateri disciplinare;
- 10) stabilirea de relații cu persoane condamnate sau persoane din interiorul ori exteriorul penitenciarului, cu scopul de a împiedica înfăptuirea justiției sau aplicarea normelor regimului de executare a pedepselor privative de libertate;
- 11) sustragerea sau deteriorarea unor bunuri sau valori de la locul de muncă ori cele ce aparțin penitenciarului, personalului, persoanelor care execută activități în penitenciar sau se află în vizită, precum și a bunurilor ce aparțin altor persoane, inclusiv celor condamnate;

- 12) prezența în zone interzise sau la ore nepermise în anumite spații din penitenciar, stabilite prin regulamentul de ordine interioară, încălcarea liniei de pază a obiectelor penitenciarului, precum și nerespectarea orei de revenire în penitenciar;
- 13) substituirea identității unei alte persoane;
- 14) tulburarea sau împiedicarea în orice mod, cu intenție, a desfășurării programelor și activităților care se desfășoară în penitenciar;
- 15) oferirea sau darea de bani, bunuri ori alte foloase personalului penitenciarului;
- 16) obținerea sau încercarea de obținere, prin violență, constrângere, promisiuni, servicii, cadouri sau alte mijloace, de avantaje morale ori materiale de la personal, de la persoanele care execută misiuni în penitenciar sau care se află în vizită ori de la celelalte persoane condamnate, precum și de la oricare altă persoană;
- 17) impunerea și folosirea deținuților pentru servicii personale;
- 18) stabilirea contactelor cu deținuții din alte celule în timpul aflării în carantină, regimul inițial de detenție, izolatorul disciplinar, al deplasării, escortării, însoțirii, la plimbare sau în alte condiții nepermise.
- 19) comunicarea cu exteriorul penitenciarului, în alte condiții și prin alte metode decât cele stabilite prin reglementările în vigoare;
- 20) amenințarea personalului, a persoanelor care execută misiuni în penitenciar sau care se află în vizită, a celorlalte persoane condamnate, precum și a oricăror alte persoane;
- 21) nerespectarea și tulburarea orarului zilnic sau a liniștii, inclusiv după ora stingerii pînă la deșteptare;
- 22) exprimarea, în public, prin gesturi sau acte obscene ori care atrag dezaprobarea publică, folosirea cuvintelor argotice, obscenităților, înjurăturilor, atribuirea și însușirea poreclelor, insultarea sau săvîrșirea altor acțiuni care jignesc demnitatea personalului penitenciar, condamnaților și altor persoane;
- 23) împiedicarea sau încercarea împiedicării aflării adevărului în cazul incidentelor petrecute în penitenciar;
- 24) organizarea grevelor, demonstrațiilor, altor acțiuni de masă fără permisiunea administrației penitenciare;
- 25) utilizarea în mod necorespunzător sau în alte scopuri a bunurilor puse la dispoziție de administrația penitenciarului, precum și folosirea utilajului pentru ascuțire, instrumentelor, energiei electrice, mecanismelor și altor materiale în alte scopuri decât cele de producere;
- 26) desfășurarea de acțiuni care urmăresc aducerea de prejudicii administrației penitenciarului sau altor persoane;
- 27) practicarea jocurilor de cărți și alte jocuri de noroc;
- 28) tatuarea lor și a altor persoane;
- 29) fumatul în alte locuri decât cele permise;
- 30) părăsirea fără permisiunea administrației a locurilor de muncă, sectorului de detenție sau altor încăperi în care au loc acțiuni în masă;
- 31) conectarea, fără autorizația administrației, la rețelele electrice sau modificarea lor, intervenția în funcționarea sistemului de încălzire și de aprovizionare cu apă, folosirea aparatelor electrice de încălzire a apei cu puterea mai mare de 250W, precum și aparatelor de încălzit de confecționare manuală;
- 32) folosirea tehnicii audio sau video în celule, în celulele vagonului sau automobilului special, precum și păstrarea și folosirea lor la sectoarele de producere fără autorizația administrației penitenciarului.
- 33) orice manifestare cu caracter discriminatoriu, care aduce atingere demnității umane prin deosebirea, excluderea, restricția sau preferința pe bază de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică, boală cronică necontagioasă, infecție HIV/SIDA, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrîngerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor fundamentale;
- 34) desfășurarea de orice alte acțiuni care rezultă din prezentul cod, din Statutul executării pedepsei de către condamnați, din alte acte normative, ordinele emise în temeiul prezentului cod și din regulamentul de ordine interioară al penitenciarului.”;

46. La articolul 243 alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Condamnatului care are o conduită regulamentară, care participă și dă dovadă de stăruință în muncă sau este implicat în activități educative, culturale, terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială, al instruirii școlare și formării profesionale, îi pot fi acordate următoarele măsuri de stimulare:

- a) ridicarea înainte de termen a sancțiunii disciplinare;
- b) mențiune;
- c) permisiunea de a avea convorbiri telefonice suplimentare cu o durată de pînă la 20 de minute;

- d) suplimentarea dreptului de a primi colete, pachete cu provizii și banderole;
- e) suplimentarea dreptului la întrevederi de scurtă și de lungă durată.”.

47. Articolul 244:

la alineatul (2) propoziția a doua, se exclude;

la alineatul (5):

după cuvântul „termen” se completează cu cuvântul „cîte”;

la final se completează cu cuvintele „, în ordinea cronologică aplicării lor”;

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Ridicarea unei sancțiuni disciplinare, în calitate de măsură de stimulare se acordă condamnaților care întrunesc cerințele art. 243 alin. (1) și care:

a) timp de 2 luni de la data executării sancțiunii disciplinare prevăzute la art. 246 alin. (1) lit. a) din prezentul cod, nu au mai comis abateri disciplinare;

b) timp de 3 luni de la data executării sancțiunilor disciplinare prevăzute la art. 246 alin. (1) lit. b), c) și d) din prezentul cod, nu au mai comis abateri disciplinare;

c) timp de 6 luni de la data executării sancțiunii disciplinare prevăzute la art. 246 alin. (1) lit. e) și f) din prezentul cod, nu au mai comis abateri disciplinare;

d) timp de 9 luni de la data aplicării sancțiunii disciplinare prevăzute la art. 246 alin. (1) lit. g) din prezentul cod, nu au mai comis abateri disciplinare.”;

se completează cu alineatele (7) și (8) cu următorul cuprins:

„(7) Persoanele private de libertate sancționate disciplinar nu pot beneficia de o altă măsură de stimulare înaintea ridicării sancțiunii disciplinare.

(8) Directorul general al Departamentului Instituțiilor Penitenciare poate dispune, în situații temeinic justificate, anularea stimulărilor acordate de către șefii instituțiilor penitenciare”.

47. Articolul 245 va avea următorul cuprins:

„Articolul 245. Abateri disciplinare

(1) Constituie abateri disciplinare foarte grave încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 242¹ pct. 1) – 4) și art. 242² pct. 1) – 20) din prezentul cod, determinarea cu intenție a altei persoane condamnate să săvârșească una dintre faptele prevăzute la art. 242² pct. 1) – 20) din prezentul cod, precum și încălcarea altor obligații și interdicții prevăzute ca abateri foarte grave în alte acte normative.

(2) Constituie abateri disciplinare grave încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 242¹ pct. 5) – 9) și art. 242² pct. 21) – 27) din prezentul cod, determinarea cu intenție a altei persoane condamnate să săvârșească una dintre faptele prevăzute la art. 242² pct. 21) – 27) din prezentul cod, precum și încălcarea altor obligații și interdicții prevăzute ca abateri grave în alte acte normative.

(3) Constituie abateri disciplinare ușoare încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 242¹ pct. 10) – 14) și art. 242² pct. 28) – 33) din prezentul cod, determinarea cu intenție a altei persoane condamnate să săvârșească una dintre faptele prevăzute la art. 242² pct. 28) – 34) din prezentul cod, precum și a celor prevăzute ca abateri ușoare în alte acte normative.

(4) Răspunderea disciplinară nu exclude răspunderea penală sau civilă a persoanelor condamnate.

(5) Pentru faptele care, potrivit legii penale, constituie infracțiuni, personalul administrației penitenciarului are obligația de a sesiza procurorul. În acest caz, poate fi aplicată, în mod provizoriu, una din sancțiunile prevăzute în art. 246 din prezentul cod.”.

48. Articolul 246 va avea următorul cuprins:

„Articolul 246. Sancțiunile disciplinare aplicate condamnaților

(1) În modul stabilit de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați, condamnatului îi pot fi aplicate următoarele sancțiuni disciplinare:

a) avertismentul;

b) suspendarea dreptului la colete, pachete cu provizii și banderole, cu excepția bunurilor necesare pentru igiena individuală și asistență medicală, pe o perioadă de cel mult 2 luni;

c) suspendarea dreptului la întrevederi de scurtă și lungă durată, pe o perioadă de cel mult 3 luni;

d) interdicția de a locui în afara teritoriului penitenciarului, în cazul condamnatului care beneficiază de dreptul de a se deplasa fără escortă sau însoțire;

e) izolarea disciplinară:

- condamnatului deținut în penitenciarul de tip deschis sau semiînchis – pe un termen de cel mult 15 zile;

- condamnatului deținut în penitenciarul de tip închis – pe un termen de cel mult 20 de zile;

- femeii condamnate – pe un termen de cel mult 7 zile;

- minorului condamnat – pe un termen de cel mult 3 zile.

f) transferarea condamnatului din regimul de deținere de resocializare în regimul comun;

g) transferul condamnatului în regim inițial”.

(2) Aplicarea sancțiunilor disciplinare persoanelor condamnate nu poate îngreuna dreptul la apărare, dreptul de petiționare, dreptul la vot, dreptul la corespondență, dreptul la asistență medicală, dreptul la hrană, îmbrăcăminte și condiții minime de cazare, dreptul la plimbarea zilnică și dreptul la odihnă.

(3) Sancțiunile prevăzute în alin. (1) lit. b) și e) nu se aplică femeilor gravide sau celor care îngrijesc copiii în vîrstă de pînă la 3 ani, iar în cazul minorilor termenele maxime stabilite pentru sancțiunile prevăzute în alin. (1) lit. b) și c) se reduc pînă la o lună și, respectiv, pînă la două luni.

(4) Sancțiunile cu caracter colectiv și sancțiunile corporale sînt interzise. Mijloacele de imobilizare din dotare, precum și orice mijloc degradant sau umilitor nu pot fi folosite ca sancțiuni disciplinare.

(5) În cazul în care condamnatul a comis pentru prima dată o abatere disciplinară ușoară, șeful penitenciarului, în scopuri de profilaxie, poate decide cu o limitare la o convorbire educativă.

49. Se completează cu articolul 246¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 246¹. Individualizarea răspunderii disciplinare

(1) La stabilirea sancțiunii disciplinare se ține cont de caracterul, gravitatea și motivul abaterii disciplinare, de persoana condamnatului, comportamentul lui înainte și după săvîrșirea abaterii disciplinare și atitudinea în timpul procedurii disciplinare, de influența sancțiunii disciplinare aplicate asupra corectării și reeducării condamnatului, în scopul respectării regulilor stabilite la executarea pedepsei și în vederea asigurării securității colective și individuale.

(2) O sancțiune disciplinară mai aspră, din cele alternative prevăzute pentru săvîrșirea abaterii disciplinare, se stabilește în cazul în care sancțiunea mai blîndă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului sancțiunii disciplinare.

(3) Sancțiunile disciplinare se aplică pentru săvîrșirea uneia dintre abaterile disciplinare prevăzute la art. 245, după cum urmează:

a) sancțiunea prevăzută de art. 246 alin. (1) lit. a), se aplică condamnatului care săvîrșește pentru prima dată una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (3) din prezentul cod;

b) sancțiunea prevăzută de art. 246 alin. (1) lit. b), se aplică condamnatului care săvîrșește pentru prima dată una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (2) sau, în mod repetat, una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (3) din prezentul cod;

c) sancțiunea prevăzută de art. 246 alin. (1) lit. c), se aplică condamnatului care săvîrșește pentru prima dată una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (1) sau, în mod repetat, una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (2) și (3) din prezentul cod, precum și celor care au comis abateri pe timpul acordării dreptului la întrevederi;

d) sancțiunea prevăzută de art. 246 alin. (1) lit. d), se aplică condamnatului care beneficiază de dreptul de a se deplasa fără escortă sau însoțire și care săvîrșește pentru prima dată una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (1) sau, în mod repetat, una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (2) și (3) din prezentul cod;

e) sancțiunea prevăzută de art. 246 alin. (1) lit. e), se aplică condamnatului care săvîrșește pentru prima dată una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (1) sau, în mod repetat, una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (2) din prezentul cod, precum și celor care manifestă o evidentă agresivitate sau violență ori cînd acestea afectează în mod grav conviețuirea normală din locul de deținere, precum și siguranța acestuia. Aplicarea sancțiunii izolării disciplinare minorului se dispune doar ca o măsură de

excepție, dacă acesta a comis repetat, cu intenție fapte care constituie abateri prevăzute la art. 245 alin. (1) și care sînt de natură să aducă atingere semnificativă ordinii sau siguranței penitenciarului, vieții sau sănătății proprii sau a altor persoane;

f) sancțiunea prevăzută de art. 246 alin. (1) lit. f), se aplică condamnatului care săvîrșește pentru prima dată una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (1) sau, în mod repetat, una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (2) din prezentul cod;

g) sancțiunea prevăzută de art. 246 alin. (1) lit. g), se aplică condamnatului care săvîrșește, în mod repetat, una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (1) din prezentul cod sau a fost recunoscut vinovat de săvîrșirea unei infracțiuni intenționate în timpul executării pedepsei privative de libertate.”.

50. Articolul 247:

alineatul (4), se exclude;

alineatul (6) în final se completează cu textul „, iar în cazul sancțiunii prevăzute de art. 246 alin. (1) lit. g) ca urmare a recunoașterii condamnatului vinovat de săvîrșirea infracțiunii aceasta se aplică în cel mult 10 zile de la data parvenirii în penitenciar a hotărîrii definitive a instanței de judecată”;

alineatul (10) va avea următorul cuprins:

„(10) Sancțiunea sub formă de izolare disciplinară se execută în conformitate cu Statutul executării pedepsei de către condamnați. Condamnatul izolat disciplinar îi sînt interzise întrevederile, cu excepția vizitelor apărătorului, persoanelor cu calități oficiale prevăzute de art. 181 alin. (1) al prezentului Cod sau ale reprezentanților diplomatici, convorbirile telefonice, procurarea produselor alimentare, primirea coletelor, pachetelor cu provizii și banderolelor. Totodată, el beneficiază de plimbări zilnice cu durata de o oră.”;

se completează cu alineatul (11) cu următorul cuprins:

„(11) Punerea în aplicare a sancțiunii sub formă de izolare disciplinară se efectuează doar după examenul medical al condamnatului și stabilirea faptului că executarea acestei sancțiuni nu va afecta sănătatea fizică sau psihică a condamnatului. Condamnații izolați disciplinar sînt examinați zilnic de medicul de la locul de deținție, iar la propunerea medicului executarea acestei sancțiuni poate fi întreruptă din motive de sănătate a condamnatului, pînă la însănătoșirea acestuia.”;

51. Articolul 248 va avea următorul cuprins:

„Articolul 248. Stingerea sancțiunilor disciplinare

(1) Sancțiunile disciplinare se sting, dacă în decursul unui an de la data executării ultimei sancțiuni disciplinare condamnatului nu i se aplică o nouă sancțiune, iar condamnatul este considerat ca nefiind sancționat.

(2) Sancțiunea disciplinară sub formă de transfer în regim inițial se stinge la expirarea unui an de la data aplicării sancțiunii, iar în cazul comiterii unei alte încălcări sancționate de către șeful penitenciarului – la expirarea unui an de la data aplicării ultimei sancțiuni disciplinare.

(3) Sancțiunea disciplinară stinsă nu produce efecte juridice pentru condamnat.”.

52. Se completează cu articolul 248¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 248¹. Plîngerea împotriva deciziei cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare.

(1) Împotriva deciziei șefului penitenciarului, prin care a fost aplicată o sancțiune disciplinară, persoana condamnată, prin intermediul administrației instituției penitenciare, poate face plîngere la judecătorul de instrucție, în termen de 3 zile lucrătoare de la comunicarea ei.

(2) Plîngerea împotriva deciziei privind aplicarea sancțiunii disciplinare se examinează în conformitate cu prevederile art. 473 al Codului de procedură penală. Plîngerea depusă nu suspendă executarea sancțiunii disciplinare, cu excepția izolării disciplinare.

(3) Judecătorul de instrucție soluționează plîngerea, prin încheiere motivată, în termen de 10 zile de la primirea acesteia, pronunțînd una dintre următoarele soluții:

a) admite plîngerea și dispune anularea sau modificarea sancțiunii disciplinare aplicate de șeful penitenciarului;

b) respinge plîngerea, dacă aceasta este nefondată, rămasă fără obiect, tardivă sau inadmisibilă, după caz;

c) ia act de retragerea plîngerii.

(4) Înaintarea plîngerii nemijlocit în instanță de judecată în condițiile prezentului articol, exclude efectuarea controlului departamental.”.

53. Articolul 249:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În regim inițial, condamnații se află timp de pînă la o lună din ziua intrării în penitenciar. Acest termen poate fi depășit în cazul, aplicării condamnatului sancțiunii disciplinare prevăzute art. 246 alin. (1) lit.f) al prezentului cod. Condamnații care execută pedeapsa în regim inițial:

a) sînt în drept de a se deplasa liber, în intervalul de timp de la deșteptare pînă la stingere, pe teritoriul penitenciarului în limitele sectorului de detenție;

b) sînt în drept de a avea asupra lor și de a utiliza obiecte de valoare și bani.”;

la alineatul (4) cuvintele „separat pe teritoriul penitenciarului sau în apropierea lui” se substituie cu cuvintele „din apropierea penitenciarului”.

54 La articolul 250 alineatul (2) cuvintele „timp de 6 luni” se substituie prin cuvintele „timp de pînă la 3 luni”.”, iar cuvintele „, înșă nu mai mult de o treime din durata pedepsei” se exclud.

55. La articolul 251 alineatul (2) cuvintele „timp de 9 luni” se substituie prin cuvintele „timp de pînă la 6 luni”.

56. La articolul 253 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Condamnații minori pot beneficia:

a) în regim inițial - de o întrevvedere de scurtă durată o dată în lună și de o întrevvedere de lungă durată o dată în trimestru;

b) în regim comun - de o întrevvedere de scurtă durată o dată în săptămînă și de o întrevvedere de lungă durată o dată în două luni;

c) în regim de resocializare - de o întrevvedere de scurtă durată o dată în săptămînă cu dreptul de a se deplasa în afara penitenciarului cu însoțirea reprezentanților săi legali și la o întrevvedere de lungă durată o dată în două luni, cu dreptul de a locui împreună cu familia într-un spațiu locativ separat pe teritoriul penitenciarului sau în apropierea lui;

d) indiferent de regimul în care se deține – de dreptul la două convorbiri telefonice săptămînal, cu o durată de 20 minute, cu o rudă sau cu o altă persoană la alegerea lui.”.

57. Articolul 254 va avea următorul conținut:

„(1) La împlinirea vârstei de 18 ani, comisia înființată în penitenciar în componența enunțată la art.219 din prezentul cod hotărăște asupra oportunității executării în continuare a pedepsei de către condamnat în penitenciarul pentru minori, pînă la atingerea vârstei de 23 ani.

(2) În temeiul hotărîrii comisiei, administrația penitenciarului adresează instanței de judecată un demers privind transferarea condamnatului într-un alt penitenciar sau lăsarea lui în același penitenciar.

(3) Asupra condamnatului care a împlinit vârsta de 18 ani și care a fost lăsat în penitenciarul pentru minori se extind drepturile și obligațiile, regimul, condițiile de muncă, normele alimentare, de asigurare materială, ale condițiilor de trai și de asistență medico-sanitară stabilite pentru condamnații minori.

(4) Condamnatul major care a fost lăsat în penitenciarul pentru minori și care a împlinit vârsta de 23 de ani este transferat pentru executarea pedepsei de mai departe în penitenciarul de tip semiînchis la condiții comune de deținere, în baza deciziei directorului general al Departamentului Instituțiilor Penitenciare.”.

58. La articolul 255 alineatul (4) propoziția a doua. se exclude.

59. Capitolul XXIII va avea următorul cuprins:

„ Capitolul XXIII DETENȚIUNEA PE VIAȚĂ

Articolul 257. Dispoziții generale

(1) Detențiunea pe viață constă în izolarea condamnaților de ceilalți condamnați, într-un sector specializat al penitenciarelor de tip închis, în condițiile stabilite de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați, cu particularitățile stabilite în prezentul capitol condamnații execută pedeapsa detențiunii pe viață.

(2) Pedeapsa detențiunii pe viață se execută în trei regimuri de deținere: inițial, comun și înlesnit.

(3) Condamnații la detențiune pe viață, pe parcursul executării pedepsei, poartă haine de model stabilit. În cazurile când condamnatul urmează a ieși din instituția penitenciară, în legătură cu transfer sau escortare în altă instituție penitenciară, în instanța de judecată ori în alte cazuri prevăzute de legislație, acestuia trebuie să i se permită să poarte îmbrăcămintea sa personală sau alte haine care nu atrag atenția.

Articolul 257¹. Condițiile executării pedepsei detențiunii pe viață

(1) Condamnații execută pedeapsa detențiunii pe viață în încăperi izolate, sub o permanentă supraveghere vizuală și/sau electronică. La solicitarea condamnatului sau în alte situații necesare la apariția pericolului pentru securitatea personală a condamnatului sau în scopul prevenirii unor noi infracțiuni ori conform indicațiilor medicale, prin decizia motivată a șefului penitenciarului acesta poate fi deținut în celulă de unul singur.

(2) În regim inițial, condamnații se află timp de 10 ani din ziua intrării în penitenciar. În funcție de personalitatea, comportamentul condamnatului și gradul de pericol posibil din partea acestuia, termenul stabilit de 10 ani pentru transferarea condamnatului în regim comun poate fi redus prin decizia Directorului general al Departamentului instituțiilor penitenciare, luată în temeiul hotărârii comisiei înființate în penitenciar în componența enunțată la art.219 din prezentul cod. Condamnații:

a) sînt repartizați în încăperi izolate cu cel mult 2 locuri;

b) pot fi antrenați la munci care nu necesită ieșirea din camerele de detenție;

c) beneficiază de dreptul la plimbări zilnice cu o durată de pînă la 2 ore, care se desfășoară într-un loc special amenajat. Durata se stabilește de administrația locului de detenție, în funcție de programul zilnic, condițiile meteorologice de limita completării și de alte circumstanțe relevante. Plimbările condamnaților la detențiune pe viață se efectuează sub supraveghere permanentă.

(3) În regim comun condamnații:

a) sînt repartizați în încăperi izolate cu cel mult 4 locuri;

b) pot fi antrenați la munci care nu necesită ieșire din sectorul de deținere sau atelierele special amenajate în acest scop și cu condiția asigurării supravegherii permanente, în funcție de existența locurilor de muncă și condițiile detenției;

c) în condițiile prevăzute la alin. (2), lit. c) beneficiază de dreptul la plimbări zilnice de pînă la 3 ore;

d) au dreptul la o întrevedere de lungă durată pe semestru, cu soțul sau rudele pînă la gradul al II-lea care se acordă cu autorizația administrației penitenciarului, dacă condamnatul este caracterizat pozitiv și conform recomandărilor psihologului poate beneficia de acest drept. Întrevederile de lungă durată se acordă pe o perioadă de pînă la 24 de ore.

(4) Transferul condamnatului pe viață din regimul comun în regim înlesnit se efectuează la momentul executării efective a pedepsei, care îi dă posibilitatea solicitării liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen în condițiile alin. (5) art. 91 Cod penal. În regim înlesnit, suplimentar la prevederile alin.(3) al prezentului articol, condamnații pot avea întâlniri nelimitate cu colaboratorii serviciului de probațiune, care își desfășoară activitatea în raza teritorială a dislocării instituției penitenciare și beneficiază de dreptul la o întrevedere de lungă durată pe trimestru, în condițiile alin.(3) al prezentului articol cu o durată de pînă la 48 de ore.

(5) În cazul în care condamnatul transferat în regim comun sau în regim înlesnit, încalcă regimul de deținere, el poate fi transferat în regim inițial sau, după caz, comun în condițiile prevăzute de Secțiunea a 5-a a capitolului XXII al prezentului Cod.”.

60. La articolul 267 alineatul (2), în final se completează cu sintagma „, dar nu mai devreme de 6 luni de la data rămîinerii definitive a hotărîrii. În cazul refuzului liberării condiționate a condamnatului la detențiune pe viață adresarea repetată a demersului poate avea loc nu mai devreme decît peste 3 ani de la data adoptării hotărîrii de refuz a instanței.”.

61. La articolul 275 alineatul (1) se completează cu litera h¹) cu următorul cuprins: „h¹) respectării condițiilor probațiunii și expirării perioadei probațiunii;”.

62. La articolul 279 alineatul (1) cuvintele „,telegrafic ori pe o altă cale,”, se exclud.

63. La articolul 281 alineatul (1) cuvintele „privind protecția de stat a părții vătămate, a martorilor și a altor persoane care acordă ajutor în procesul penal” se substituie cu cuvintele „cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal”.

64. La articolul 283:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În situația în care persoanele condamnate nu dispun de mijloace bănești la punerea în libertate și au domiciliul în Republica Moldova, administrația penitenciarului va asigura acestora contravaloarea biletului pentru deplasare pînă la domiciliu sau reședința acestuia.”

după alineatul (2) se introduce alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Persoanele care au executat pedeapsa închisorii, la eliberarea din locurile de detenție, beneficiază de o indemnizație unică, în condițiile prevăzute de lege. Indemnizația unică se acordă doar la prima eliberare din locurile de detenție”;

alineatul (3) în final se completează cu cuvintele „, dacă acesta este situat pe teritoriul Republicii Moldova”.

65. La articolul 304 alineatul (3) cuvîntul „judiciare” se exclude.

66. Articolul 306:

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Preveniților li se aplică sancțiuni disciplinare, ținîndu-se cont de durata arestării preventive. Preveniții pot fi plasați în izolatorul disciplinar pe cel mult 10 zile.”

se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Dispozițiile alin. (6) al prezentului articol nu se aplică preveniților minori și femeilor gravide.”.

67. Articolul 316 va avea următorul cuprins:

„Articolul 316. Executarea sancțiunii privării de dreptul de a desfășura o anumită activitate, privarea de dreptul de a deține anumite funcții și privarea de dreptul special.

(1) Sancțiunea privării de dreptul de a desfășura o anumită activitate, privarea de dreptul de a deține anumite funcții se execută în condițiile capitolului XIX al prezentului cod.

(2) Executarea sancțiunii privării de dreptul de a conduce vehicule și privării de dreptul de a deține armă și de portarmă se asigură de către organele de poliție în a cărui rază teritorială își are domiciliul contravenientul.

(3) Instanța de judecată trimite hotărîrea privind privarea de drepturile prevăzute la alin. (2) și dispoziția de executare organului de poliție în a cărui rază teritorială își are domiciliul contravenientul.

(4) Organul de poliție, în termen de 5 zile, informează instanța de judecată despre executarea hotărîrii.”.

68. La articolul 322 litera a), cifra „2013” se substituie cu cifra „2020”.

Art. IV. – Articolul 37 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3–6, art. 15), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

alineatul (2) se completează cu propoziția cu următorul conținut:

„In cazul condamnatului care nu este angajat în cîmpul muncii, antrenat în activități de bază sau de studii la solicitarea sau acordul său pedeapsa poate fi executată și pînă la 8 ore pe zi.”;

la alineatul (8) cuvintele „rămînerii definitive” se substituie cu cuvintele „luării la evidență a contravenientului și punerii în executare”.

Art. V. - Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

- va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile prezentei legi;

Președintele Parlamentului